

1,414,446 Kr. Der er 12 Bestyrere ved disse Skoler, deraf sættes den ene paa Pension, 1 bliver økonomisk Direktør for hele den samlede Institution, 2 gaa over til at blive Lærere, og de øvrige 8 sættes paa en fast Gage paa 4—5000 Kr., saa de altsaa blive stillede noget lignende som Rektorer. Dernæst er det paatænkt at forhøje Skolepengene med 2 Kr. maanedlig over en Bank for derigennem at kunne forhøje Lærernes Løn med fra 20—43 pCt., saaledes at de efter 5 Aars Arbejde kunde faa 2160 Kr. og efter 20 Aar 3456 Kr. om Aaret, alt sammen under Forudsætning af, at Staten vil sikre deres sekundære Prioriteter til et Beløb af 700,000 Kr. foruden de 179,128 Kr. og nogle Øre, den i Forvejen har garanteret for disse Skoler. Desuden skal Staten betale Omkostningerne ved Handelen og sætte sit Stempel paa hele Institutionen ved at ansætte Bestyrerne og ved, at Ministeriet skal approbere Oprettelsen af ny eller Nedlæggelse af gamle Skoler under Institutionen. Staten skal med andre Ord træde i et ganske særegent Forhold til de 8 Skoler og hjælpe dem i Konkurrencen mod de øvrige Latinskoler i Frederiksberg og Kjøbenhavn. Om alt det vil hjælpe Skolerne, er vistnok tvivlsomt. Trods den Garanti, vi gave i 1895, er en af de Skoler, hvis tredie Prioritet vi den Gang garanterede, gaaet ind. Det ligger ganske simpelt i, at der er for mange Skoler og for mange Lærere, og vi kunne derfor ikke uden at tilskyde meget betydelige Summer opretholde dem alle. For Bestyrerne er denne Ordning selvfølgelig ganske god. De faa deres Skoler solgte for en rimelig Pris, de slippe for Konkurrencens Usikkerhed og faa en rimelig fast Gage. Men for Lærernes Vedkommende tilstaar jeg, at den hele Sag synes mig at være ret tvivlsom. Deres Løn skal nemlig forbedres ved at forhøje Skolepengene; men det er meget usikkert, om det vil hjælpe. Skolepengene ere allerede nu for manges Vedkommende meget høje; der er mange, der have overmaade vanskeligt ved at udrede de nuværende Skolepenge. Og naar de blive forhøjede, ligger det meget nær, at mange Mennesker ville sige som saa: Nej, saa tage vi vore Børn ud af de lærde Skoler, benytte Realskolen til Præliminæreksamen og derefter et Kursus eller, hvad der vil være mange Gange lettere at gøre, de sige som saa: Den kjøbenhavnske Kommuneskole er i Virkeligheden nu saa god, at den ogsaa kan benyttes af vore Børn, den kjøbenhavnske Kommune-

skole kan endogsaa føre dem op igennem sin udvidede Tilbygning til Præliminæreksamen; vi kunne faa denne Undervisning for vore Børn gratis eller saa godt som gratis; vi tage da den og benytte derefter et Kursus et Par Aar for at gøre dem færdige til Artium. Det vil kunne ligge meget nær for Folk at slutte saaledes, hvis Skolepengene stige over det Beløb, de evne at give. Det er derfor ingenlunde sagt, at denne Forhøjelse af Skolepengene vil føre til det Resultat, at man kan forøge Lærernes Løn. For Bestyrernes Vedkommende er Sagen i Orden uafhængig af dette; men for Lærernes Vedkommende afhænger alt af Spørgsmaalet om Skolepengenes Forhøjelse, og jeg frygter for, at det i mange Tilfælde vil føre til, at Skolerne miste en Del af deres Elever, og saa snart de synke ned under 3—400 Elever, ville de med de ny Skolebygninger og hele den Indretning, der nu kræves, slet ikke kunne klare sig. Der er ogsaa en anden Mulighed, som kunde komme, en Mulighed, som Skolebestyrerne og den nedsatte Kommission have været opmærksomme paa, og det er den, at Forhøjelsen af Skolepengene kan føre til Oprettelse af ny Skoler. Der gøres opmærksom paa, at i det Øjeblik, denne Institution kommer i Gang og forhøjer Skolepengene, vil det tilsyneladende i hvert Fald kunne blive en bedre Forretning at oprette Skoler. Kommissionen og Skolebestyrerne frygte for, at det let kan føre dertil. Der siges f. Eks. saaledes: „Foretager man imidlertid en saadan Forhøjelse under de nuværende Forhold, er det meget tvivlsomt, om denne Forhøjelse i Længden vil komme Lærerne til gode, det er snarere sandsynligt, at den Forhøjelse i Gagerne, som i Øjeblikket kunde foretages, vilde være forsvunden i Løbet af 6—7 Aar som en simpel Følge af den fri Konkurrence. Med forhøjede Skolepenge vil det være lettere hurtig at faa en Skole til at betale sig, og dette vilde let friste til Oprettelse af flere ny Skoler,“ — og derefter vil det blive rent galt. Derfor stille Kommissionen og Skolebestyrerne, som Forslaget foreligger for os i Anmærkningerne til Finansloven, det som en absolut Betingelse for den hele Sag, at man med det samme maa forhindre Oprettelsen af ny Skoler i de første 10 Aar. Bestyrerne udtale sig meget stærkt derom og sige, at de maa fastslaa, at det er et „uafviseligt Vilkaar“, at Ministeriet i 10 Aar sikrer dem mod, at der i Kjøbenhavn og paa Frederiksberg oprettes nogen ny Latinskole uden gennem Institutionen. De